

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-11-25

Vår referens

Daniel Svartek

Stadsjurist

daniel.svartek@malmo.se

Motion Linda Obiedzinski (M) - För ett mer demokratiskt Malmö

STK-2025-435

Sammanfattning

Linda Obiedzinski (M) har i en motion föreslagit att kommunfullmäktige ska besluta

- att ge kommunfullmäktiges presidium, kommunstyrelsen och andra berörda nämnder i uppdrag att regelbundet hålla öppet hus på Rådhuset för Malmös skolklasser
- att ge kommunfullmäktiges presidium, kommunstyrelsen och andra berörda nämnder i uppdrag att mer regelbundet hålla öppet hus på Rådhuset för allmänheten
- att ge kommunstyrelsen och grundskolenämnden i uppdrag att ta fram en struktur där samtliga elever i Malmös grundskolor får möjlighet att besöka Rådhuset
- att ge gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden i uppdrag att säkerställa att politiska ungdomsförbund, tillhörande partier representerade i antingen kommunfullmäktige, regionfullmäktige, Riksdagen eller Europaparlamentet tillåts bedriva informations- och kampanjverksamhet på samtliga kommunala gymnasieskolor
- att ge kommunstyrelsen i uppdrag att revidera Malmö stads principer för överklagande av beslut gentemot externa aktörer, i syfte att säkerställa att de till större del präglas av återhållsamhet och beaktar konsekvenserna för de externa aktörerna
- att ge kommunstyrelsen i uppdrag att säkerställa att samtliga offentliga handlingar, underlag och protokoll, gällande både tidigare och aktuella kommunala möten är tillgängliga för medborgarna.

Motionen har internremitterats till kommunfullmäktiges presidium, grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige anser motion av Linda Obiedzinski (M) – För ett mer demokratiskt Malmö - besvarad med vad som redovisats i ärendet.

Beslutsunderlag

- Motion Linda Obiedzinski (M) - För ett mer demokratiskt Malmö
- Remissvar kommunfullmäktiges presidium
- Remissvar Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslut över 20251024 muntlig Reservation (M)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 25-12-01 Motion Linda Obiedzinski (M) - För ett mer demokratiskt Malmö
- Grundskolenämnden beslut 251030 § 153 Reservation (M)

Beslutsplanering

Kommunfullmäktiges presidium 2025-06-10

Kommunfullmäktiges presidium 2025-09-02

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-12-15

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-01-05

Kommunstyrelsen 2026-01-07

Kommunfullmäktige 2026-01-22

Kommunstyrelsen 2026-02-04

Kommunfullmäktige 2026-02-26

Beslutet skickas till

Linda Obiedzinski (M)

Kommunfullmäktiges presidium

Grundskolenämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Stadskontoret, avdelningen för intern ledning och samordning

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Linda Obiedzinski (M) har i en motion föreslagit att kommunfullmäktige ska besluta

- att** ge kommunfullmäktiges presidium, kommunstyrelsen och andra berörda nämnder i uppdrag att regelbundet hålla öppet hus på Rådhuset för Malmös skolklasser

- att** ge kommunfullmäktiges presidium, kommunstyrelsen och andra berörda nämnder i uppdrag att mer regelbundet hålla öppet hus på Rådhuset för allmänheten
- att** ge kommunstyrelsen och grundskolenämnden i uppdrag att ta fram en struktur där samtliga elever i Malmös grundskolor får möjlighet att besöka Rådhuset
- att** ge gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden i uppdrag att säkerställa att politiska ungdomsförbund, tillhörande partier representerade i antingen kommunfullmäktige, regionfullmäktige, Riksdagen eller Europaparlamentet tillåts bedriva informations- och kampanjverksamhet på samtliga kommunala gymnasieskolor
- att** ge kommunstyrelsen i uppdrag att revidera Malmö stads principer för överklagande av beslut gentemot externa aktörer, i syfte att säkerställa att de till större del präglas av återhållsamhet och beaktar konsekvenserna för de externa aktörerna
- att** ge kommunstyrelsen i uppdrag att säkerställa att samtliga offentliga handlingar, underlag och protokoll, gällande både tidigare och aktuella kommunala möten är tillgängliga för medborgarna.

Linda Obiedzinski (M) har till stöd för motionen bland annat anfört följande.

Demokratin är grundpelaren i vårt samhälle och stadens politiker och politiska institutioner har ett kollektivt ansvar att upprätthålla och utveckla demokratin och dess principer.

Barn och elever borde från tidig skolålder inkluderas i den demokratiska och politiska verkligheten och Malmö bör vara en föregångskommun för barn- och ungdomsdemokrati. Kommunen bör dels möjliggöra för unga att besöka våra beslutande församlingar, dels säkerställa att politiska ungdomsförbund inte förvägras tillträde till våra gymnasieskolor.

Respekten för individens fri- och rättigheter och rättsväsendet är kärnan i en demokrati. Den respekten måste även genomsyra den kommunala verksamheten och kommunala myndighetsutövningen. De principer kommunen arbetar efter såvitt avser rättsprocesser mot enskilda är inte rimliga och bör därför revideras.

Medborgares och medias möjlighet att ta del av underlag till beslut och handlingar till kommunala möten hänger på att kommunen tillhandahåller denna information på rätt sätt. Att tillgänglighetsanpassa underlag och dokument är viktigt, men det får inte vara ett hinder för att upprätthålla principen att regelbundet offentliggöra underlag och

beslut, samt att säkerställa att tidigare underlag och beslut går att finna. Att underlag och handlingar inte är lika tillgängliga är ett hinder för transparens och möjligheten att kunna påverka eller hörsamma beslut som tas.

Motionen har internremmitterats till kommunfullmäktiges presidium, grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.

Kommunfullmäktiges presidium

Kommunfullmäktiges presidium framför inledningsvis att presidiet ser positivt på motionens intention om att öka intresset och utveckla demokratin och medborgarnas delaktighet. Under året kommer sessionssalen och kringliggande ytor att ytterligare anpassas för bättre tillgänglighet.

Kommunfullmäktiges presidium anser i övrigt att första och andra beslutspunkterna i motionen bör anses besvarade då den föreslagna verksamheten redan till stora delar pågår.

Kommunfullmäktiges presidium anför att Malmös skolklasser redan idag har möjlighet att ta del av kommunfullmäktiges möte både genom ett fysiskt besök och att från åhörarläktaren lyssna på sammanträdet och att gymnasie- och vuxenutbildningsklasser regelbundet besöker sammanträdena. Man kan också ta del av sammanträdet digitalt då man kan navigera fram för att lyssna på en viss önskad debatt, eller lyssna via radioutsändningen. Om man tar del av sammanträdet digitalt textas allt som sägs i realtid för att göra mötet mer tillgängligt.

Att med en skolklass komma till sessionssalens åhörarläktare för att se hur det ser ut då inget sammanträde pågår skulle kunna vara möjligt enligt presidiet, men det är tveksamt om det verkligen skulle öka intresset för demokratin. För att göra det möjligt att guida alla Malmös skolklasser i representationsvåningen krävs stora anpassningar och personalresurser, vilket i dagsläget inte är möjligt då slitaget på huset skulle öka avsevärt.

Kommunfullmäktiges presidium anför vidare att Rådhuset med representationsvåningen är ett alltför ömtåligt hus för att vara ett helt öppet hus för allmänheten. Målet är däremot att Rådhuset ska vara ett levande hus och kunna fyllas med planerade aktiviteter. Sedan många år genomförs över 200 tillställningar per år i huset, alltifrån stadens representation, mottagande av nya ambassadörer, prisutdelningar, pensionärsavtackningar av anställda och guideade rundturer för tex pensionärsorganisationer.

Minst en gång i terminen har kommunfullmäktige sedan 2022 öppet hus för allmänheten, då museets guider finns i de olika salarna och kommunfullmäktiges

presidium guidar i sessionssalen. Man tar då emot ca 200 besökare under en eftermiddag. Guidad visning finns också att tillgå digitalt för den som är intresserad. En bok om Rådhuset är vidare under framtagande under ledning av Malmö Stadsarkiv.

I dagsläget är det kommunfullmäktiges presidium, en sekreterare och rådhusets vaktmästare som genomför verksamheten i huset, förutom under kommunfullmäktiges sammanträde då fler tjänstepersoner finns på plats för att genomföra sammanträdet. Att ytterligare utöka besöksverksamheten kommer att kräva flera nya säkerhetsarrangemang och personal; resurser vilket presidiet i dagsläget inte planerar för.

Grundskolenämnden

Grundskolenämnden ställer sig positiv till att aktiviteter erbjuds som har till syfte att förstärka elevernas demokratiska engagemang och bättre förbereda eleverna inför ett liv som aktiva samhällsmedborgare. Av Lgr22 framgår tydligt att undervisning ska utgå från demokratiska värderingar och att ett av målen för undervisningen är att eleverna ska få "...kunskaper om samhällets lagar och normer, mänskliga rättigheter och demokratiska värderingar i skolan och i samhället". Av skollagen framgår också att det är rektor som ansvarar för skolans inre organisering, där deltagande i ett öppet hus bedöms ingå. Ett besök blir därför upp till varje skolas respektive rektor eller undervisande lärare att besluta om.

Rådhuset anordnar i dagsläget öppet hus för allmänheten så möjligheten finns redan nu för exempelvis en skolklass att besöka rådhuset. De praktiska detaljerna kring anordnande av ett öppet hus på Rådhuset enligt motionens förslag faller rimligen på kommunfullmäktiges presidium och kommunstyrelsen, men grundskolenämnden kan se att det skulle bli en stor utmaning att ha öppet hus för alla Malmös ca 35 400 elever även om de skulle spridas ut över många besök. Om exempelvis enbart klasser i årskurs 9 skulle erbjudas delta i ett öppet hus, krävs tillräckligt många besök på ett år för att kunna ta emot ca 3400 elever. Om elever från årskurs 9 skulle göra ett besök per månad under de månader som eleverna är i skolan innebär det ca 310 elever per besök.

Även om det är rimligt att anta att inte alla skolor skulle delta är det svårt för grundskolenämnden att se en praktisk lösning där alla Malmös elever ska ha möjligheten att delta. För många deltagare vid ett tillfälle får också antas ha en negativ effekt på besökets kvalitet.

Grundskolenämnden har ett centralt elevråd, där elever från olika skolor samlas för att bland annat träffa och ha en dialog med politiker i grundskolenämnden och chefer i grundskoleförvaltningen. Erfarenheterna från det centrala elevrådet pekar på vikten av att anpassa och pedagogiskt tillgängliggöra information om nämndens och

förvaltningens arbete. Eleverna kan uppleva många frågor som abstrakta eller svåra att ta till sig på grund av användandet av fackspråk. För att elevers besök på ett öppet hus på Rådhuset ska ha motionens önskade effekt, ställer det krav på att inte bara fysiskt tillgängliggöra platsen och politiska representanter utan även tillgängliggöra kunskapen till målgruppen.

För att ett besök på Rådhuset ska vara givande för elever kan det enligt grundskolenämnden också krävas att det finns en genomtänkt pedagogisk struktur och att den som leder besöket har relevant kompetens. Elever har olika förutsättningar och varierande förförståelse för de samhällsfrågor som diskuteras, vilket påverkar deras möjlighet att ta till sig innehållet.

Grundskolenämnden är sammanfattningsvis i grunden positiv till förslagets intention men kan inte se att det är genomförbart i sin nuvarande utformning.

Grundskolenämnden föreslår därför att motionen avslås.

Reservation (M)

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden kommenterar de delar av motionen som påverkar nämndens verksamhet, vilket innebär att det är främst beslutspunkterna ett, två och fyra som kommenteras.

Nämnden avslår förslagen i beslutssatserna ett och två om att kommunfullmäktige ska besluta att ge kommunfullmäktiges presidium, kommunstyrelsen och andra berörda nämnder i uppdrag att regelbundet hålla öppet hus på Rådhuset för Malmös skolklasser och allmänhet eftersom nämnden inte har rådighet över aktiviteter som genomförs i Rådhuset.

Motionären föreslår vidare i fjärde beslutspunkten att gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska ges i uppdrag att säkerställa att politiska företrädare tillåts bedriva informations- och kampanjverksamhet på samtliga kommunala gymnasieskolor. Detta regleras dock i skollagen och rektor beslutar i frågor som handlar om att bjuda in politiska representanter till skolan. Nämnden anser med detta förtydligande den fjärde beslutspunkten som besvarad.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ungdomsråd har vidare haft möjlighet att yttra sig om den första och andra beslutspunkten. Rådet anser att förslagen som presenteras är bra förslag. Ledamöterna i rådet påpekar att information om politik idag ser mycket olika ut, beroende på skola och gymnasieprogram. Överlag önskas fler möjligheter att engagera sig i politiken, alternativt mer information om vart ungdomar som är intresserade av att lära sig mer om politik kan vända sig. Det önskas även mer

direktkontakt med politikerna och idag upplever deltagarna det som selektivt från skola till skola hur detta arrangeras. I linje med ungdomsrådets synpunkter ser nämnden värdet av att träffa elever och allmänhet i stort och planerar för att bjuda in till en träff till någon av nämndens lokaler.

Nämnden lyfter också möjligheten för allmänheten att besöka kommunfullmäktiges sammanträden.

Reservation (M)

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret vill inledningsvis lyfta fram motionens positiva intention om att öka medborgarnas intresse för demokratin och utveckla deras delaktighet.

Såvitt avser förslagen i beslutspunkterna ett till tre som rör öppet hus och besök på Rådhuset, framgår av remissinstansernas yttranden att denna möjlighet redan finns idag och att det inte skulle vara görligt och lämpligt att utöka denna på det sätt som motionären föreslår. Stadskontoret delar denna uppfattning.

Vad gäller fjärde beslutspunkten, om att gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ska ges i uppdrag att säkerställa att politiska företrädare tillåts bedriva informations- och kampanjverksamhet på samtliga kommunala gymnasieskolor, menar stadskontoret i likhet med gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens att detta är en fråga som skolans rektor beslutar om med stöd av skollagen (2010:800).

Såvitt avser motionens femte beslutspunkt bedriver Malmö stad sin överklagande-verksamhet inom ramen för gällande lagstiftning och rättspraxis. Syftet med att överklaga beslut från exempelvis statliga myndigheter eller domstolar är att tillvarata kommunens intressen, säkerställa likabehandling samt skapa rättslig klarhet i principiella frågor som kan få betydelse även utanför det enskilda ärendet.

Det är redan i dag kommunstyrelsens och övriga nämnders ansvar att pröva behovet av överklagande med beaktande av både rättsliga och ekonomiska konsekvenser, liksom påverkan på berörda aktörer. Något behov av att ta fram särskilda eller mer återhållsamma principer bedöms därför inte föreligga.

Vad avser motionens sjätte beslutspunkt delar stadskontoret motionens intention om ökad öppenhet och tillgänglighet till kommunens handlingar. Arbetet med att göra information mer lättillgänglig och användarvänlig pågår redan inom ramen för stadens digitaliserings- och informationshanteringsstrategier.

Att ”säkerställa att samtliga offentliga handlingar” är tillgängliga digitalt skulle kräva omfattande resurser och är i många fall inte praktiskt eller rättsligt möjligt, bland annat

på grund av tekniska begränsningar och arkivlagens krav på bevarandeformat. Malmö stad arbetar dock kontinuerligt med att öka transparensen och tillgängligheten i enlighet med gällande regelverk.

Motionären framför att möjligheten att följa den politiska agendan och ta del av politiska beslut under det senaste året har begränsats, och att hänvisningar till tillgänglighetsanpassning har inneburit att underlag och dokument inte publicerats i samma omfattning eller med samma aktualitet som tidigare. Det betonas i motionen att tillgänglighetsarbete är viktigt, men att det inte får vara ett hinder för att upprätthålla principen att regelbundet offentliggöra underlag och beslut, samt att säkerställa att tidigare underlag och beslut går att finna. Motionären menar att underlag och handlingar inte är lika tillgängliga är ett hinder för transparens och möjligheten att kunna påverka eller hörsamma beslut som tas.

Det är riktigt att kommunen genomfört omfattande förändringar i sina arbetssätt för digital publicering. Detta beror på att DIGG (Myndigheten för digital förvaltning) under sommaren 2023 meddelade att man granskat Malmö stads webbplatser och e-tjänster och identifierat brister i den digitala tillgängligheten på malmo.se. DIGG inledde därför ett tillsynsärende, och Malmö stads bedömning var att det fanns en påtaglig risk för föreläggande med betydande sanktionsavgifter om bristerna inte åtgärdades.

Mot denna bakgrund påbörjades under hösten 2023 ett intensivt arbete i syfte att både rätta till akuta brister och ta fram en långsiktig plan för hur Malmö stad ska säkerställa att publicerad information uppfyller tillämpliga krav i lagen om tillgänglighet till digital offentlig service (DOS-lagen). Arbetet har krävt omprioriteringar, vilket tillfälligt påverkat tidsramar och rutiner för publicering av vissa handlingar.

DIGG har nu godkänt de åtgärder som kommunen genomfört samt den åtgärdsplan som visar att Malmö stad har etablerat rutiner och processer för att långsiktigt lyckas med tillgänglighetsarbetet. Detta innebär att fokus nu åter kan riktas mot att säkerställa både tillgänglighet och aktualitet i publiceringen av politiska underlag och beslut.

Stadskontoret delar motionärens övergripande uppfattning att tillgänglighet inte får bli ett hinder för transparens. De anpassningar som gjorts har dock varit nödvändiga för att uppfylla lagkrav och undvika sanktioner, och syftar just till att säkerställa att alla, oavsett förutsättningar, kan ta del av offentlig information. När det långsiktiga arbetet nu är på plats kommer rutinerna för publicering att fortsätta utvecklas med målet att handlingar ska vara både tillgängliga och tillgängliggjorda i rätt tid.

Malmö stad följer offentlighetsprincipen enligt tryckfrihetsförordningen och offentlighets- och sekretesslagen. Kommunens nämnder och bolag tillhandahåller

offentliga handlingar efter begäran, och en stor del av stadens handlingar – såsom protokoll, kallelser och beslutsunderlag – publiceras redan på malmo.se. Offentliga handlingar, underlag och protokoll som inte publiceras digitalt finns dessutom tillgängliga för allmänheten genom Stadsarkivet, som tillhandahåller allmänna handlingar i enlighet med gällande riktlinjer för stadens informationsförsörjning och arkivhantering.

Mot bakgrund av vad som anføres ovan förordar stadskontoret att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anse motionen besvarad med vad som redovisats i ärendet.

Ansvariga

Nicklas Löfström Nämndsekreterare

Jonas Rosenkvist Avdelningschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör